

na en un replanet, quasi a flor d'aigua, a -3 m., enfora del port de Dénia, prop de la desembocadura del riu Molinell (GGRV, p. 16, i veg. el mapa hidrogràfic de la p. 817).

ETIM. Hem de lligar tot això, amb un nom genèric de cim, molt repetit en l'alt Aragó, arran de la carena pirinenca, *Kabiélo/Kabiécho/kabiéto*, tot plegat evolucionat d'un primitiu *kabiéito* (*Cabiéto de Sallent, C. de Brazato, C. de Fanlo* etc.), molt repetit a totes les branques de la vall de Tena, i de l'alta conca del r. Ara.

A l'altre vessant pirinenc, en les homòlogues valls gascones, el mateix mot, *cabelh*, apareix amb el sentit general de cim o capdamunt d'un vegetal: *et cabelh der arbe* (el cim de l'arbre), *et cabelh det milhòc* «les panicules du maïs», i, més generalment encara, amb el sentit d'«espiga de cereal», s'estén per tot el domini gascò, fins a la Gironda (Rohlf, *ALGc* i el meu *PVArGc*, p. 373). Com ja demostraren M. Lübke, Bourciez i Millardet, es tracta simplement del ll. *CAPITULUM* (vg. *CABECLU*); que, des del sentit estricte de 'caparró', ha passat, per una banda, a 'capdamunt d'un arbre o vegetal', i per l'altra a 'cim de muntanya'. A l'alt Aragó central la -LL- llatina, després de l'etapa -*it-* va traslladar en part la -*i-* (*cabiécho* etc.), i en gascò quedà -*it-* o simplement -*t-*, com a fruit de la -LL- llatina: p. ex. *COLLIS* donà allí *Cote-Fablo*. En part de l'alt-aragonès, s'estengué a la *l* provinent de -*yl-* (-*CL-* etc.).

En mossàrab, la *é* està molt sotmesa a les tendències d'harmonia vocàlica, generals en mossàrab i hispano-àrab, en virtut de les quals, p. ex., *CASTELLA* > *Caztalla, Cazalla*, *MURATELLA* > *Moratalla* (v. l'article *Castalla* supra), on cito també casos del fenomen en masculins, com *Castall*, variant local de *CASTELLA* cap a Tàrbena; que això s'expliqui pel fet que hi ha també un *a* precedent, en *Cavall(s)* i en *Castall*, o per una pronúncia -*a* > -*e* dels moriscos amb la -*e* escapçada després, ja és detall secundari, i no debilita la certitud de la present etimologia. Hem notat més amunt que entre els de la zona de Tous, es troba també una variant *Cabellon*, amb aires de ser una resta de la -*e-* originària del tipus *CAPITULUM*.

No sé què pensar del nom d'un veïnat *La Cavallussa* del Pinós de Monòver (xxxvi, 74.26.32), a 4 k. de Monòver (GGRV, p. 995). Hi hauria aquí un trasllat d'accent comparable als típics del mossàrab balear (FENALES > *Felanítx*, *CUCULLOS* > *Cugulútx*; o una reducció fon. de -*uns* > -*ONES*? Tot causa prou escrúpol. Car tampoc satisfaria fonèticament (per aquesta -*ss-*sorda), partir de *CAPILLOSA* 'terra hirsuta, embardissada'. Pot ser simplement un derivat català de *cavalls* 'turons' mossàrab, tenint en compte la robusta vitalitat del sufix -*ús*, -*ussa*, en els parlars de València: a la gent del Canyamel els diuen *barracussos* planyent-los perquè vivien en humils barraques (GGRV, Val. (i *Sguarner, Els P. Val. parlen* III, 89).

En un doc. de Cerdanya, a. 958, llegeixo in *Cavallo Pando* (SerraV., *Pinós Mtpl.* III, 277), com afr. d'una «villa in Pago Tollonense» (que en general designa la rodalia de Bellver). Aquí l'acompanyament de *pando*

'convex, embalumet', ens recorda singularment la companyia geogràfica entre la Serra de *Cavalls* i la Serra de *Pàndols* (moss. *PANDOS*). Però és clar que aquí la *á* ja no tindria l'explicació mossàrab (hi hauria potser error de lect. per *Cavello*, puix que es tracta d'un haxp?). Cf. el que dic en nota a la fi de l'art. *Camarasa*.

CAVANAC

Serrat gran a l'O. del terme de Cases de Pena (Rosselló).

PRON. MOD.: *kəbənáts*, oït allí per JCor. (xxiv, 3).

DOC. ANT. *Cavanaco* a. 901 (Moreau III, 151); *Cavannago* a. 991 (Moreau xiv, 214); *Cauanach* a. 1292 (Alart, *Dicc.*); *Cavanac* a. 1241 (ibid.); *Cavanaco* a. 1246 (ibid.); *Cavanach* a. 1390 (Alart, *Bull.Soc.Agr. Pyr.Or.* xi, 49); *Cabanach* a. 1827 (Cadastre d'Aiguatèbia).

ETIM. Derivat cèltic en -*ACUM* del cèlt. *CAVANNUS* NP (cf. Skok, 233-234), pròpiament nom d'ocell (> fr. *chouan*). Holder (*Alt-celtischer Sprachschatz* I, col. 871), trobant el NL *Cavanac* a l'Aude i a Angoulême, el deriva de *CAVANNUS* documentat en inscripcions de Reims i de Lorena etc. Els NLL *Chavanay* (Loire) i *Cavanac* (Aude) deriven també del mateix NP (cf. Aebischer, *Top.*, 270; *EntreDL* II, 196; *E.T.C.* I, 219).

CAVILLA, Bac d'En ~

Pda. del te. de Montoriol (Rosselló) (xxvii, 62.22).

ETIM. Del llatí *CLAVICULA* > llatí vulgar *CLAVICLA* 'claueta' que en català dóna la forma dissimilada *cavilla* en documents antics i en usos dialectals, i posteriorment *clavilla* (cf. *DECat* II, 746a35-60). J. F. C.

CEBOLLA

Sa Cebolla, partida del terme de Cadaqués (xlv, 125).

HOMÒNIMS I DERIVATS. *Corrals de Cebolla*, partida del terme de Crevillent (Baix Vinalopó) (xxxvi, 149.11).

Sa Punta ses Cebolles, al NE. del Cap de Barbaria (Mallorca) (cf. *DECat* II, 651a45-46).

Cebollera, partida antiga del terme de Civís (Alt Urgell) documentada a l'*Spill de Castellbò* (fol. 87r.).

Es Cibolla(r), sementer dins s'Albufera (Mallorca) (xl, 80.18).

Tut dels Ceballassos, en el terme de Nyer (Conflent).

ETIM. Del llatí *CEPULLA* 'una variant de la ceba' (cf. *DECat* II, 651a31-610). *Cebollar* < *CEPULLARE*. *Ceballassos* és potser una trivialització de la terminació de *Cebollars*. J. F. C.

CEBOLLA. Nom arcaic del poble valencià *El Puig* o *El Puig de Santa Maria* a l'extrem N. de l'Horta de València, al peu de Morvedre. Havia tingut també el